

اقدامات و برنامه‌ریزی‌های برخی کشورهای جهان در آستانه هزاره سوم

مقدمه

همه ساله آغاز سال نو میلادی در اکثر کشورهای جهان با جشن‌ها و مراسم همگانی همراه است؛ این رویداد در آستانه سال ۱۹۰۰ و ۲۰۰۰ میلادی، هم‌زمان با فرارسیدن قرن جدید، شکلی دیگر به خود گرفته بود و مسئولان هر کشور سعی داشتند تا شروع قرن نو را متفاوت از سال‌های دیگر و با شکوه هرچه بیشتر به اجرا در آورند.

اول ژانویه سال ۱۹۰۰ در کشورهایی همچون بریتانیا و آمریکا فضایی تاریخی به خود گرفته بود چرا که درچنین روزی اتحاد بریتانیا با ایرلند کامل شده و از آن پس این دو کشور را با نام رسمی بریتانیا و ایرلندکبیر^۱ نامگذاری کردند و همچنین بیانیه آزادی در سال ۱۸۶۳ توسط آبراهام لینکلن، رئیس‌جمهور وقت آمریکا، در همین روز منتشر شد و روز آغاز سال نو و قرن جدید را برای مردمان این کشور با خاطره‌ای خوش همراه ساخت. در کشور فرانسه اما شروع قرن جدید مانند دیگر کشورها با شادی و جشن همراه نبود چرا که این روز یادآور صد سالگی انقلاب خونین فرانسه و همچنین سالروز مرگ لویی دوازدهم پادشاه محبوب این کشور بود.

در آستانه سال ۲۰۰۰ و جشن هزاره سوم و قرن جدید که با صدسالگی استقلال برخی کشورها و ایالت‌هایی همچون تگزاس، فیلادلفیا، کبک، نیوزلند، ملبورن همراه بود، یکی از نقاط مشترک میان کشورها تشکیل انجمنی با عنوان شورای هزاره سوم بود که در آن برنامه‌ریزی‌های همه جانبه از قبیل طراحی پروژه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی، ملی، مذهبی و غیره انجام می‌شد و همچنین تصمیم‌گیری‌هایی درباره نحوه تبلیغات در رسانه‌ها و برگزاری مراسم در ساختمان‌های مهم هر شهر صورت می‌گرفت. در همین زمان بر خلاف گذشته که بودجه‌های کلانی برای اجرای پروژه‌های معماری و بناهای یادبود اختصاص می‌یافت، شهرهایی مثل رم و لندن بودجه برنامه هزاره خود را صرف بازسازی در جهت حفاظت از گذشته صرف می‌کردند. گروه‌های مختلفی نیز به برگزاری سفرهای دسته‌جمعی با دوچرخه پرداختند؛ این برنامه که به رژه صلح هزاره بزرگ^۲ مشهور شد با شرکت ۵۰۰ دوچرخه‌سوار از ۱۹۷ کشور جهان در ماه آگوست آغاز شد و در یکم ژانویه ۲۰۰۰ در شهر سیدنی استرالیا خاتمه یافت. در برخی کشورها نیز فعالیت‌هایی اجتماعی و زیست‌محیطی ترتیب داده شد که برخی از آن‌ها از قرار زیر می‌باشد:

^۱ United Kingdom of Great Britain and Ireland

^۲ The great millennium peace ride

- دانش‌آموزان مدارس شهر لویی‌ویل^۳ و آنوکا^۴ در ایالت مینسوتای^۵ آمریکا برنامه‌های ناهار بدون دورریز را برای تشویق به بازیافت و تغییر عادت‌های مصرف‌گرایانه‌شان اجرا کردند.

- نخست‌وزیر پیشین ایسلند، آقای استاین‌گریمور هرمانسون^۶، در جهت جنگل‌زایی در کشور ایسلند که در طول قرن‌های اخیر ۲۵٪ از جنگل‌هایش را از دست داده بود، پروژه‌ای برای کاشتن هزار درخت تعریف کرد.

- در سراسر دنیا مردم با ملیت لیتوانی به عنوان سمبل قدرت و پایداری این کشور در ۱۰۰ سال درخت بلوط کاشتند.

- کشور فرانسه در ۳۱ دسامبر سال ۲۰۰۰ میزبان مسابقه‌ای با قایق بادبانی به دور دنیا بود که در طی آن دانش‌آموزان شرکت‌کننده می‌بایست در بندرهای مسیر با مردم بومی هر کشور ارتباط برقرار می‌کردند.

- کشور آلمان نمایشگاهی در شهر هانوفر با عنوان «انسان، طبیعت و تکنولوژی» ترتیب داد که انتظار می‌رفت ۴۰ میلیون بازدیدکننده داشته باشد. در این نمایشگاه که از تاریخ یکم ژوئن تا ۳۱ اکتبر ۲۰۰۰ برگزار شد ۱۷۵ کشور شرکت کردند و در سالن اصلی نمایشگاه برنامه مربوط کشور خود را اجرا کردند. همچنین کشور آلمان برنامه‌ای برای سالگرد همبستگی آلمان شرقی و غربی در این نمایشگاه ترتیب داده بود.

علاوه بر برنامه‌هایی با رویکرد اجتماعی، در اکثر کشورهای جهان پروژه‌های عمرانی با عنوان هزاره یا قرن جدید اجرا شد که در طی آن بناهای یادبود در آستانه سال ۲۰۰۰ بازگشایی شدند و یا در سالهای اولیه قرن جدید به اجرا درآمدند. به طور مثال پارک‌های هزاره در کالگری کانادا، کلکته هند، شیکاگو و میشیگان آمریکا ساخته شد و برج‌های هزاره در چند متر دورتر از مرز فرانسه در بلژیک، ماگدبورگ آلمان، وین اتریش، آمستردام و تردام هلند احداث شدند. در بسیاری از کشورها از جمله بریتانیا، اسکاتلند، آمریکا و لهستان نیز پل‌هایی با نام پل هزاره ساخته شدند که به منظور سهولت در تردد و ایجاد زیبایی بصری نقاط مهمی از شهرها را به هم متصل می‌کرد.

ساخت مراکز فرهنگی و علمی به منظور برگزاری نمایشگاه‌های مختلف نیز از برنامه‌های عمرانی کشورها در شروع قرن جدید بود؛ به طور مثال در ادینبورگ اسکاتلند مرکزی با نام زمین پویا^۷ ساخته شد که هدف اصلی

³ Luisville

⁴ Anoka

⁵ Minnesota

⁶ Steingrimur Hermannsson

⁷ Dynamic earth

آن نشان دادن چگونگی فرایند تشکیل کره زمین به عموم مردم بود و در لستر انگلستان مرکز فضایی ملی و در شهر بیرمنگام مرکز هزاره در اوایل قرن جدید احداث شدند که کاربری هر دو به عنوان مرکز مطالعاتی و موزه بود. در برخی کشورها نیز مجتمع‌هایی برای برگزاری مسابقات ورزشی و برخی دیگر برای اجراهای کنسرت و برنامه‌های فرهنگی-هنری راه‌اندازی شدند که از میان آن‌ها می‌توان به مجتمع ورزشی ادیسه در بلفست ایرلند، استادیوم و مرکز هزاره در ویلز آمریکا، مرکز هزاره در ورشاتس صربستان و لوری^۸ در منچستر انگلستان اشاره کرد. دسته‌ای دیگر از پروژه‌ها نیز به منظور خلق بناهای یادبود و ساخت میدان‌هایی با عنوان هزاره در شهرها تعریف شده بود که بیشتر جنبه هنری و زیبایی‌شناختی داشت؛ مانند مخروط دوبلین در کشور ایرلند که از جنس استیل و به ارتفاع ۱۲۰ متر ساخته شد و ستون کلنا اترنا^۹ (به معنی ستون ابدی در زبان ایتالیایی) در کشور مالتا که به سفارش دولت و توسط هنرمندی بومی از جنس سرامیک ساخته شد و همچنین نشان شهری بوداپست که برای یادبود جشن صدسالگی احداث شد.

در ادامه متن به شرح کلی برنامه‌ها و اقدامات برخی کشورهای جهان در آستانه هزاره سوم میلادی می‌پردازیم.

۱. چین

در دومین فصل کتاب « تحولات رسانه و فرهنگ در چین^{۱۰} » نوشته هایکینگ یو^{۱۱} که به بررسی تحولات رسانه‌ای در چین پرداخته، قسمتی هم به جشن هزاره نو و همچنین صده جدید در سال ۲۰۰۰ اختصاص یافته که در این نوشتار به طور خلاصه به موارد اجرا شده توسط دولت چین برای این جشن می‌پردازیم.

در شهر پکن شرایط متفاوتی نسبت به شهرهای کوچکتر حاکم بود. رقص اژدها و رقص یانگی^{۱۲} توسط مردم محلی همراه با ساز و آواز سنتی چینی در خیابان انجام می‌شد؛ علاوه بر این، انواع مراسم و مناسک مذهبی در مناطق توریستی-مذهبی شهر بر پا بود. در سایر شهرهای بزرگ نیز پرچم‌های افراشته و بالن‌هایی با شعارهایی مانند دوران جدید، عصر تازه و به سال ۲۰۰۰ خوش آمدید در آسمان به چشم می‌خوردند که همه این‌ها با رنگ قرمز و زرد (که رنگ‌های پرچم چین نیز هستند) به عنوان تم اصلی برنامه تزئین شده بودند.

⁸ The Lowry

⁹ Kolonna Eterna

¹⁰ Media and cultural transformation in China

¹¹ Haiqing-Yu

¹² Yangge

کانون‌های اصلی برنامه در دو نقطه از پایتخت قرار داشتند. اولی دیوار بزرگ چین که نماد قدرت و تاریخ کشور است و دیگری ساختمان سنتنیال آلتار^{۱۳}، ساختمانی مدرن و نمایانگر تکنولوژی و مدرنیته. همهٔ تصمیمات و برنامه‌ریزی‌های این برنامه توسط کمیته‌ای با نام «صده جدید در چین»^{۱۴} اتخاذ می‌شد؛ پروژهٔ ساخت ساختمان آلتار که در دسامبر سال ۱۹۹۹ به اتمام رسید نیز به عهدهٔ همین کمیته بود. با اینکه این برج ۳۰۰ متری نماد تجدد و مدرنیته است اما طرح اصلی آن از ساعت خورشیدی گرفته شده که نشانگر زمان و اهمیت آن در فرهنگ و تاریخ کشور چین می‌باشد. این بنا علاوه بر نشان دادن تمدن پنج‌هزار سالهٔ کشور چین و آرمان‌های مردم برای هزارهٔ پیش رو، با زنده نگه‌داشتن یاد پیشینیان و سنت‌های ارزشمند گذشته، آینده‌ای روشن برای کشور چین به ارمغان می‌آورد.

بخش مهم دیگر فرهنگ و تاریخ چین مربوط به طالع‌بینی و اعتقادات بر اساس علم نجوم می‌باشد؛ بر طبق طالع‌بینی چینی سال ۲۰۰۰ سال اژدهاست و این حیوان اساطیری و مقدس نماد امید، آرزو، رشد و تعالی در جهت به دست آوردن دستاوردهای مهم تلقی می‌شود. در همین راستا قسمتی از دیوار چین در شرق پکن به عنوان کانون تاریخی مراسم انتخاب شد تا ۲۰۰۰ دانش‌آموز (نمادی از سال ۲۰۰۰)، روی آن با شمع‌های روشن در دست باستند و شکلی از یک اژدها که در دشت‌ها و تپه‌ها خوابیده‌است را تداعی کنند.

در کانون مدرن این جشن نیز ۲۵۰۰۰ نفر از مردم به تماشای جشن تکریم سده نو آمدند و از نزدیک در برج آلتار برنامه را دنبال کردند. قرار بود آتشی در بالای برج روشن شود، اما در ابتدا چند کیلومتر آنطرف‌تر هنرپیشگان و ورزشکاران از داخل غاری باستانی که بقایای انسان‌های اولیه هومو ارکتوس^{۱۵} در آن یافت شده بود، درحالی که به شکل مرد پکنی^{۱۶} لباس پوشیده‌اند، با مشعلی در دست به ساختمان آلتار نزدیک شدند؛ در آخر قهرمان المپیک چین مشعل را به دست جوانی ۲۱ ساله از استان مغولستان چین سپرد تا به همراه ۸ دختر جوان به بالای برج برساند و در حضور مقامات دولتی و سیاسی، رئیس‌جمهور وقت در ساعت صفر سال ۲۰۰۰ با فشردن دکمه‌ای آتش را برافروخت. به این طریق آتش وسیله‌ای شد تا کهن‌ترین نشانهٔ تمدن بشری به جدیدترین بنای کشور چین در قرن بیستم متصل شود و به صورت نمادین سنت‌ها را با مدرنیته، فرهنگ را با سیاست و ملت را با دولت متحد ساخت.

¹³ China Centennial Altar (یادبود صدسالهٔ چین)

¹⁴ CNCOC

¹⁵ Homo erectus

¹⁶ Peking man

از اقدامات دیگر می‌توان به نصب ساعت‌شمارهای بزرگ در نقاط مختلف کشور از جمله دیوار بزرگ چین، اشاره کرد. بزرگترین ساعت به ارتفاع ۵/۸ در قسمت مهمی از دیوار قرار داده شده بود که روی آن شعار «فرصت را برای ساختن سرزمین مادری، غنیمت بدانیم»^{۱۷}، نقش بسته بود.

در دیگر شهرهای بزرگ مانند ژیان که در هزاره دوم از مهمترین مراکز تجاری جهان در شرقی‌ترین قسمت جاده ابریشم (جاده خراسان) بودند، مراسم خوش‌آمدگویی به تاجران، به سبک سنتی و به رسم پیشینیان برگزار شد. این مراسم نمادین نمایانگر اهمیت تجارت در هزاره سوم برای کشور چین بود.

همچنین برای پوشش خبری مراسم، تلویزیون ملی چین^{۱۸} یک برنامه ۲۴ ساعته به نام «ملاقات با سال ۲۰۰۰»^{۱۹} از ساعت ۵:۳۰ پنجشنبه ۱۹۹۹ تا ساعت ۵:۳۰ یکشنبه ۲۰۰۰، پخش کرد. این برنامه اولین تجربه تلویزیون ملی چین بود که برنامه‌ای ۲۴ ساعت بدون وقفه، با حذف آگهی‌های بازرگانی و برنامه‌های متفرقه روی آنتن رفت. تمامی متخصصین و افراد شاغل در شبکه به صورت ۲۴ ساعته و یا شیفت‌های طولانی در حال فعالیت برای هرچه بهتر برگزارشدن برنامه بودند. از جذابیت‌های بصری، می‌توان به لوگوی اختصاصی این برنامه اشاره کرد که عدد ۲۰۰۰ را به شکل یک اژدها ترسیم کرده بودند. مردم چین در خانه‌های خود به واسطه شبکه ملی و ساعت شماری که در گوشه تصویر بود به طور هم‌زمان جشن ملی را دنبال می‌کردند، به شکلی که بینندگان شبکه ملی ۵۱٪ افزایش یافت و پیروزی بزرگی در بازار سهام چین از آن این شبکه شد؛ این افزایش پنجاه و یک درصدی حاصل مشارکت ۲۷٪ مردم چین، یا به عبارتی سیصد میلیون نفر بود.

۲. کانادا

برنامه مشارکت در هزاره سوم کانادا با موضوعیت «اشتراک یک خاطره، تحقق یک رویا»، پنجاه میلیون دلار بودجه برای پروژه‌های اجتماعی و فعالیت‌های ملی اختصاص داد. در همین راستا، این پروژه به میزان ۲/۵ میلیارد دلار بورسیه تحصیلی تعیین کرد که به ۱۰۰ هزار نفر از سال ۲۰۰۰ به مدت ده سال اعطا شد؛ همچنین ده میلیون دلار بودجه به هنرمندان و سازمان‌های هنری نیز اختصاص یافت. علاوه بر این در ساختمان شهرداری شهر تورنتو ساعت‌شماری قرار گرفت که از تاریخ چهارم آوریل سال ۱۹۹۷ به مدت هزار روز تا زمان فرا رسیدن

¹⁷ Seize the moment to build the motherland

¹⁸ CCTV

¹⁹ Meeting 2000

هزاره جدید شمارش معکوس انجام می‌داد. از دیگر جنبه‌های این جشن تولید سکه‌هایی با محتوای شروع قرن جدید و همچنین نامگذاری کودکان متولد شده با نام کودکان قرن بود.

علاوه بر پروژه‌های اجتماعی و فرهنگی، در شهر کلگری کانادا به مناسبت رسیدن هزاره نو، پارکی با عنوان پارک هزاره^{۲۰} احداث شد. بیشتر فضای این پارک به زمین‌های اسکیت اختصاص داده شده‌است اما این مجموعه علاوه بر جذب اسکیت‌بازان شهر میزبان برنامه‌هایی همچون فستیوال بین‌المللی موسیقی راگا نیز می‌شود.

۳. آمریکا

در آمریکا شورای هزاره جدید کاخ سفید که به مدت دو سال و با ریاست بانوی اول آمریکا هیلاری کلینتون شکل گرفته بود، فعالیت‌های متعددی را در رابطه با برنامه هزاره سوم انجام داد؛ به طور مثال ساختن یک کپسول زمان که شامل صداهای ضبط شده، پرچم کشور، عکسی از خانم رزا پارکس^{۲۱} (مادر جنبش آزادی مدنی آمریکا)، قطعه‌ای از دیوار برلین، فیلمی از راه رفتن نیل آرمسترانگ^{۲۲} روی کره ماه و چندین مورد دیگر از برنامه‌های این شورا بود. قبل از تکمیل محتویات، از این کپسول زمان در جشن افتتاحیه مراسم هزاره رونمایی شد و از مدال‌آوران ملی در رشته‌های مختلف دعوت شد تا نظر خود را در مورد مواردی که می‌بایست از طریق آن‌ها زندگی کنونی بشر و ارزش‌های زمان حال برای آیندگان روشن شود، ارائه دهند. علاوه بر این شورای هزاره کاخ سفید از طریق مربیان و معلم‌های سرتاسر آمریکا، کودکان را نیز در این تصمیم‌گیری دخیل کرده تا نظر آن‌ها را در مورد آنچه باید در این کپسول زمان مهر و موم شود بدانند. کپسول هزاره ملی، که هم‌اکنون توسط ستاد اسناد و بایگانی ملی آمریکا نگهداری می‌شود، طوری طراحی شده در سال ۲۱۰۰ توسط آیندگان گشوده شود.

شورای هزاره سوم کاخ سفید در تلاش برای جایگزینی ۳۰۰ میلیون درخت که در فرانسه در طول یخبندان و طوفان عظیم در اواخر سال ۱۹۹۹ از بین رفته بودند، به مردم فرانسه یک جنگل هزاره سومی هدیه داد؛ درختان قبلی که در اثر سرما از بین رفته بودند نیز توسط رئیس جمهور پیشین آمریکا به پاس کمک‌های دولت فرانسه در روز استقلال آمریکا به آن کشور هدیه داده شده بود. این اولین حرکت سبز شورای هزاره سوم کاخ سفید به شمار می‌رفت که پس از آن نیز با فعالیت‌های دیگری ادامه یافت.

²⁰ Millennium park

²¹ Rosa Parks

²² Neil Armstrong

در طول مراسم اصلی جشن هزاره جدید، رئیس جمهور و بانوی اول آمریکا به عنوان میزبان حضور داشتند. در این مراسم سخنرانی‌ها و نمایش‌های فرهنگی انجام شد تا توجه مردم آمریکا را به هنر، علم و دیگر مسائل به ملت‌های دیگر نشان دهند؛ همچنین از دانش‌آموزان دعوت شده بود تا تصورات خود را درباره سفر و زندگی روی کره مریخ در سال ۲۰۳۰ بازگو کنند. علاوه بر این در شهرهای بزرگ و مهم در اماکن فرهنگی و مذهبی برنامه‌هایی اجرا شد که در آن‌ها سوغات و هدایایی با مضمون هزاره جدید ساخته و عرضه شود و از تاریخ یکم تا ششم ژانویه سال ۲۰۰۰ در مرکز مبادلات جهانی در ساختمان رونالد ریگان^{۲۳} فیلمی از مراسم هزاره در نقاط مختلف جهان بر روی مانیتورهایی به طور بی‌وقفه برای عموم مردم نمایش داده می‌شد.

شرکت والت دیزنی به صورت مستقل برنامه‌ای با عنوان «جشن هزاره والت دیزنی» از یکم اکتبر ۱۹۹۹ تا یکم ژانویه ۲۰۰۱ در پارک‌های والت دیزنی سرتاسر جهان به اجرا در آورد. علاوه بر این شرکت والت دیزنی ترانه‌ای را ویژه مراسم جشن هزاره با نام «دست در دست»^{۲۴} ساخت که در قسمت‌های مختلف این برنامه در همه جای جهان بر روی سی دی منتشر و پخش شد.

مرکز اصلی این مجموعه برنامه‌ها پارک اپکات^{۲۵} در ایالت فلوریدا بود که با تأکید بر پتانسیل‌های انسانی و قابلیت‌های دنیای آتی در میان شعبه‌های دیگر این مجموعه شاخص شد. در قسمتی از این مجموعه یک کوشک در فضایی با مساحت ۱۸ هزار متر مربع ساخته شد که میزبان نمایشگاه‌های زیادی از جمله برنامه‌ای برای آشنایی با اقلیم‌های مختلف جهان، تجربه شرکت در کارناوال‌های جهانی و بازی فوتبال مجازی بود. همچنین در قسمت دیگری از پارک یک نمایشگر ال ای دی عظیم‌الجثه به شکل کره زمین نصب شد که بر روی هر نقطه از آن ویژگی‌های مربوط به آن منطقه را نمایش می‌داد.

از دیگر اقدامات جالب دولت آمریکا در جشن سال ۲۰۰۰ قرار گرفتن زیردریایی نیروی دریایی آمریکا با نام توپکا^{۲۶} در عمق ۴۰۰ متری درست در نقطه تلاقی خط بین‌المللی زمان و خط استوا در لحظه شروع هزاره جدید بود. علاوه بر این در شهر نیوپورت ایالت کنتاکی یک زنگ صلح جهانی^{۲۷} ساخته شد که از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۶ بزرگترین زنگ از میان ۲۰ زنگ صلح دیگر در جهان شناخته می‌شد و با هدف بزرگداشت اعلامیه جهانی حقوق بشر و رخداد‌های مهم تاریخی ۱۰۰۰ سال گذشته، در لحظه شروع سال ۲۰۰۰ به صدا درآمد.

²³ Ronald Reagan

²⁴ Hand to hand

²⁵ Epcot

²⁶ Topeka

²⁷ World Peace Bell

از میان پروژه‌های عمرانی این کشور در آستانه قرن جدید می‌توان به ساخت پارک هزاره در شیکاگو اشاره کرد که سه روز نخست بازگشایی آن با حضور سیصد هزار نفر از مردم و اجرای کنسرت افتتاحیه همراه بود و با هدف برگزاری جشن قرن جدید در این شهر راه‌اندازی شد. این پارک که میزبان بسیاری از نمایشگاه‌های عمومی هنری است، از سال ۲۰۱۵ محل قرارگیری هر ساله نورپردازی درخت کریسمس شد و به دلیل طراحی فضای سبز و سهولت دسترسی جوایزی نیز دریافت کرد. این پارک در برگرفته بسیاری از جذابیت‌های دیگر شهر از جمله میدان ای تی اند تی^{۲۸} و دروازه ابری شکل^{۲۹} از جنس استیل، فواره تاج^{۳۰}، عمارت جی پریترکر^{۳۱}، پل پیاده‌رو^{۳۲} و است و در سال ۲۰۱۷ پربازدیدترین مکان توریستی شهر شیکاگو و با وجود تعداد ۲۵ میلیون بازدیدکننده سالانه، جزو ده جاذبه برتر ایالات متحده آمریکا شد و به عقیده برخی از زمانی که نمایشگاه جهانی در سال ۱۸۹۳ احداث شد مهمترین پروژه معماری شهر محسوب می‌شود.

از میان دیگر اقدامات آمریکا در شروع قرن جدید می‌توان به پروژه‌های بازسازی اماکن از جمله بازسازی و گسترش دانشگاه برکلی اشاره کرد. در این راستا ساختمان دانشگاه از لحاظ ایمنی ارتقا پیدا کرده، فضای اسکان دانشجویان گسترده‌تر شد و علاوه بر تغییرات ظاهری ساختمان دانشگاه، محوطه این بنا نیز نوسازی شد.

۴. استرالیا

ورود استرالیا به هزاره سوم با آتش‌بازی باشکوهی در بندر زیبای شهر سیدنی برگزار شد که در آن با خلاقیت‌های سمعی بصری، تصویر افراد مشهور جهانی را در آسمان شب به تصویر کشیدند. همچنین پل مشهور بندر سیدنی با نورپردازی به شکل یک صورت خندان درآمد که با اجرای ترانه‌های زیبا و به یادماندنی از گذشته تا به امروز همراه بود. این مراسم که بزرگترین برنامه آتش‌بازی در تاریخ استرالیا به شمار می‌رفت، نزدیک به یک میلیون نفر و همچنین ۵۰۰۰ کشتی در بندر سیدنی را به خود جذب کرد. علاوه بر این روی سقف خانه اپرای سیدنی حرکات آکروباتیک توسط هنرمندان انجام شد.

²⁸ AT & T Plaza

²⁹ Cloud gate

³⁰ Crown fountain

³¹ Jay Pritzker Pavilion

³² BP bridge

همچنین هیأت مشورتی چند قومیتی ملی استرالیا که در سال ۱۹۹۴ تأسیس شده بود برای آینده این کشور در قرن جدید برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌هایی کرد تا در نتیجه آن تنوع فرهنگی در استرالیا تبدیل به نیرویی متحد برای کشور شود و در شکوفایی این کشور تأثیر مثبت داشته باشد. از آنجا که استرالیا اقوام مختلف و مهاجر گوناگونی را در کنار جمعیت بومی خود پذیرفته است، چند فرهنگی بودن جامعه در جهت پیشرفت و گسترش از لحاظ ملیتی و هویتی برای این کشور بسیار اهمیت دارد؛ در نتیجه این هیأت تمرکز اصلی خود را بر بهبود روابط دوستی میان جامعه بومی و غیر بومی استرالیا قرار داد. در این راستا قوانین شهروندی و همچنین قوانین مهاجرتی به صورتی تنظیم شد تا غیر تبعیض‌آمیز و بدون در نظر گرفتن قومیت برای همه افراد یکسان باشد.

۵. فرانسه

جشن سال ۲۰۰۰ در فرانسه با سه رویکرد مختلف برگزار شد.

- زمانی برای جشن:
- (۱) جشن سال نو در ۳۱ دسامبر سال ۱۹۹۹ با تمرکز بر اتحاد و همبستگی
- (۲) جشنواره موسیقی در ژوئن ۲۰۰۰ با تمرکز بر فرهنگ مشترک
- (۳) روز ملی باستیل در جولای ۲۰۰۰ با تمرکز بر پاسداری از طبیعت و محیط زیست
- زمانی برای تأمل: سمینارهایی با موضوعات گوناگون تحت نظر دانشگاه علم جهان^{۳۳} برگزار شد که هر شهر موضوع مخصوص به خود را برای اجرای سمینار انتخاب کرد؛ برای مثال شهر لیون موضوع رنسانس دوباره و شهر لیل موضوع خلاقیت‌های آفریقایی مدرن را برگزار کردند.
- زمانی برای خلاقیت: این برنامه‌ها بیشتر بر روی هنر و موضوعات مربوط به آن تمرکز داشتند. کمیسیون‌های هنرهای عمومی، تولید هنرهای سمعی بصری، نشریات و عضویت در پژوهانه «تصور فردا» برای پژوهش در دیدگاه‌های مختلف زندگی روزمره در قرن بیست و یکم، از جمله موارد اجرا شده در این برنامه بود.

علاوه بر رویکردهای بالا، بر روی برج ایفل ساعت‌شماری قرار گرفت که همانند شهر تورنتو کانادا از تاریخ چهارم آوریل سال ۱۹۹۷ تا زمان ورود به هزاره جدید به مدت هزار روز شمارش معکوس را نشان می‌داد.

³³ University of world knowledge

۶. بریتانیا

در بریتانیا اصلی‌ترین مراسم در گنبد هزاره سوم در گرینویچ برگزار شد؛ در شب تحویل هزاره نو، این گنبد ۷۵۸ میلیون پوندی توسط ملکه انگلستان و در حضور مقامات دولتی افتتاح شد. فضای هشت هکتاری اطراف این گنبد ۱۵۰ متری منحصر بفرد، میزبان نمایشگاه‌ها و جاذبه‌های گردشگری با مضمون رویدادهای تاریخی و جدید بود. یکی دیگر از برنامه‌های ویژه این گنبد استثنایی، بازگویی قصه‌های مختلف از هر شهر بود که تا مدت‌ها نیز ادامه داشت.

در شهر لندن بزرگترین چرخ و فلک جهان تا آن تاریخ، که به چشم لندن نیز معروف است، توسط نخست وزیر تونی بلر افتتاح شد. در دیگر نقاط کشور مراسم گوناگونی همچون نور پردازی کاخ ادینبرو، مراسم خیابانی و کنسرت‌های مختلف در گلاسکو و آتشبازی و اجرای‌های هنری رایگان توسط هنرمندان به نام در کاردیف و لیورپول نیز برگزار بود.

به غیر از مراسم شادی و جشن، دولت بریتانیا بودجه دو میلیون پوندی برای برنامه‌ای به نام «پروژه‌های بزرگ» اختصاص داد که قرار بود در زمینه آموزش محیط زیست، علوم و تکنولوژی و دانش شهرسازی خرج شود. علاوه بر این برنامه جوامع هزاره سوم در سال ۱۹۹۷ با ساخت روستایی با عنوان هزاره سوم در گرینویچ شروع به کار کرد که بر طبق آن هفت روستا با استاندارد نوین زندگی در قرن بیست و یکم ساخته شدند. تمامی قوانین توسعه پایدار توسط مسئولین برنامه نظارت می‌شد و قرار بود این روستاها الگویی برای زندگی جوامع نوین در کل بریتانیا باشند. این برنامه با استفاده از تکنولوژی‌های جدید در ساخت بناها، با هدف خودکفایی اقتصادی جوامع محلی و بالارفتن استانداردهای طراحی شهری شکل گرفت.

به غیر از ساخت و بازگشایی چرخ و فلک مشهور چشم لندن و گنبد هزاره، پروژه‌های عمرانی دیگری در بریتانیا انجام شد که از میان آن‌ها می‌توان به ساخت اسکله وست‌مینستر^{۳۴}، میلبنک^{۳۵} و اسکله برج هزاره^{۳۶} اشاره کرد. همچنین مجتمع‌هایی فرهنگی-تفریحی مانند آکواریوم ژرفا^{۳۷}، که در آن زمان تنها آکواریوم زیر دریایی بود، و

³⁴ Westminster

³⁵ Millbank

³⁶ Tower Millennium Pier

³⁷ The Deep

برج بادبانی امارات^{۳۸}، که با اسپانسر هی هواپیمایی امارات در سال ۲۰۱۵ به این نام درآمد نیز به مناسبت شروع قرن جدید راه‌اندازی شدند. علاوه بر این با هدف گسترش فرهنگ کنجکاوی و پرسشگری، مجتمعی با نام ما کنجکاوان^{۳۹} در بریستول انگلستان ساخته شد تا عموم مردم از نمایشگاه‌ها، آزمایشگاه و فضای عمومی آن استفاده کنند.

۷. اتیوپی

روز آغاز سال نو و جشن هزاره جدید در کشور اتیوپی، که تقویم مخصوص به خودشان را دارند، بر خلاف دیگر کشورهای جهان در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۷ برگزار شد چرا که تقویم رسمی این کشور هفت سال از تقویم گریگوری عقب‌تر است. برای برگزاری جشن هزاره در این کشور، انجمن ملی مربوط به مراسم برای اجرایی کردن اهداف خود وزارت‌هایی را با رویکردهای ملی و منطقه‌ای تشکیل داد، به طوری که هر ایالت برای برنامه‌ریزی مراسم مربوط به خود انجمن و وزیر جداگانه‌ای داشته باشد. دولت با برگزاری این جشن سعی داشت با اعتباربخشی به رژیم وقت، توجه مردم را به دستاوردهای این حکومت جلب کند و به عقیده برخی بزرگترین هدف برگزاری این مراسم نشان دادن اتیوپی به عنوان یک کشور بزرگ و مستقل به جهانیان بود.

یکی از اولویت‌های انجمن ملی جشن هزاره، برگزاری رقابت ملی برای طراحی لوگوی جشن هزاره در کشور اتیوپی بود که در طی آن از هنرمندان کشور خواسته شد تا با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و سنتی منطقه، ایده‌پردازی و طرح‌های خلاقانه خود را ارائه دهند. داوران این رقابت، دبیر کل انجمن ملی، سرپرست موزه مطالعات اتیوپی، دانشگاه آدیس آبابا، عده‌ای از مسؤولان برجسته کشور و همچنین بزرگان کلیسای ارتودوکس اتیوپیایی بودند. از الزامات این مسابقه این بود که طرح‌ها می‌بایست اتیوپی را به عنوان خواستگاهی از نوع بشر نشان دهد (چرا که قدیمی‌ترین فسیل کشف شده از نوع بشر از این کشور است)، اتحاد و همکاری کشور اتیوپی را با دیگر کشورهای جهان نشان دهد و بر روی گذشته غیر استعماری کشور نیز تأکید داشته باشد.

بیشترین فضای طرح منتخب مسابقه به تصویری از یک دانه قهوه و پرچم اتیوپی پیچیده بر دور آن اختصاص یافته بود. هنرمند این طرح با برجسته کردن تصویر دانه قهوه در لوگوی مراسم قصد داشت نوشیدنی قهوه را

³⁸ Emirates Spinnaker Tower

³⁹ We the curious

هدیه‌ای از طرف کشور اتیوپی به جهانیان نشان دهد چرا که بر طبق گزارشات، منطقه کافا^{۴۰} در جنوب اتیوپی اولین جایی است که دانه قهوه در آن کشت و برداشت شده به طوری که نام قهوه را نیز برگرفته از نام همین منطقه می‌دانند. دانه قهوه در کشور اتیوپی مفهومی فراتر از یک نوع گیاه دارد، چرا که دو لپه‌ای بودن آن را استعاره از ۲۰۰۰ سال تمدن این کشور، شکل آن را شبیه به رحم مادر و استعاره‌از از خواستگاه اصلی بشر و همچنین پوسته آن را نشانی از تلاش موفقیت‌آمیز اتیوپی برای مبارزه با حکومت‌های استعمارطلب اروپا می‌دانند.

در مرحله بعدی، دفتر برگزاری جشن هزاره جدید با ترتیب دادن مصاحبه‌هایی با وزیر امور خارجه و نایب نخست وزیر در برنامه‌های تلویزیونی، قصد داشت برگزاری این مراسم را مسأله‌ای ملی و قومیتی نشان دهد. این چهره‌های سیاسی در مصاحبه‌های تلویزیون درباره اهمیت برگزاری این جشن و تأثیر آن در وحدت مردمان اتیوپی در رسیدن به پیشرفت اقتصادی صحبت کردند و همکاری مردم این کشور در برگزاری هرچه بهتر این مراسم را نشانی از وحدت در عین کثرت عنوان کردند.

علاوه بر این، به منظور جلب علاقه مردم پروژه‌ای تحت عنوان «دو درخت برای سال ۲۰۰۰»^{۴۱} با نظارت نایب نخست وزیر کشور با کاشت درختان بومی منطقه و برنامه‌هایی برای حفظ منابع محیط زیستی اجرا شد. این پروژه توجه بسیاری از گروه‌های جامعه از جمله جوانان، جوامع شهری، جمعیت مهاجرت کرده و به خصوص افرادی که نسبت به جشن هزاره و طرح‌های دولت غیر محبوب اتیوپی خوشبین نبودند را به خود جلب کرد. این عمل ابتکارانه علاوه بر اینکه موجب شد تا ۷۰۰ میلیون درخت در طول سه ماه در این کشور کاشته شود، تأثیرات مثبتی در جهت برنامه‌ریزی طرح‌های همگانی مشابه در سال‌های بعدی مانند «سه درخت برای هزاره سوم»، تأسیس پارک‌های هزاره و موزه‌هایی با محتوای بومی و محلی را نیز به همراه داشت.

در طی مراسم اصلی هزاره در کشور اتیوپی چهره‌های مهم سیاسی از جمله نخست وزیر، کارمندان ارشد دولتی، رهبران مذهبی و اشخاص سرشناس برای اولین بار با پوشیدن لباس محلی و شرکت در رقص‌های محلی در حضور جمعیت فضای دوستانه‌ای میان خود و عموم مردم ایجاد کردند. همچنین نخست وزیر کشور سخنرانی خود را با عنوان کردن دستاوردهای اتیوپی در هزاره اول تمدن کشور آغاز کرد؛ وی در ادامه با اشاره به تقویم منحصر به فرد کشور و وجود منطقه باستانی آکسوم^{۴۲}، که نشانی از دوران طلایی اتیوپی با نیروی نظامی قوی و

⁴⁰ Kaffa

⁴¹ Two Trees for 2000

⁴² Axum/Aksumite

تمدنی با قابلیت ساخت بناهای منحصر به فرد و متون بومی است، اصطلاح «رنسانس اتیوپی» را برای ایجاد انگیزه هرچه بیشتر در میان مردم به کار برد. او با به کار بردن این اصطلاح قصد داشت به مردم نشان دهد کشور اتیوپی می‌تواند مجدداً به دوران طلایی خود بازگردد و از دوران تاریکی و فقر و پس‌رفت بیرون بیاید. شعار رنسانس اتیوپی در سال بعد از جشن نیز در همه پوسترها و تبلیغات این کشور به چشم می‌خورد.

در راستای برگزاری این مراسم، تصویر قدیمی‌ترین فسیل پیدا شده از نوع بشر به نام لوسی^{۴۳}، که در سال ۱۹۷۰ در اتیوپی کشف شده بود، به عنوان نمادی از کمپین هزاره جدید بر روی پوسترها و بیلبوردها به کار رفت تا با یادآوری تمدن منحصر به فرد و طولانی منطقه، ورود کشور به فصلی جدید از روزگار را به مردم یادآور شود. همچنین بانک ملی اتیوپی یک سکه نقره با تصویر لوسی در یک سمت و لوگوی جشن هزاره در سمت دیگر، و یک سکه طلا با تصویر فسیلی قدیم‌تر از لوسی، که آن هم در اتیوپی کشف شده بود، ضرب کرد که این سکه‌ها هم‌اکنون در مرکز مطالعات اتیوپی نگهداری می‌شود. علاوه بر این در سال ۲۰۰۶، وزارت فرهنگ و گردشگری اتیوپی با همکاری موزه دانش طبیعی هیوستون تگزاس قراردادی با عنوان «میراث لوسی: گنجینه پنهان از اتیوپی» تنظیم کرد که بر طبق آن مصادف با جشن هزاره جدید اتیوپی، در سپتامبر سال ۲۰۰۷، استخوان‌های لوسی از موزه هیوستون تگزاس به شهرهای مختلف آمریکا سفر کند تا مردم آمریکا بتوانند از اولین فسیل بشر در موزه‌های اصلی سراسر ایالات متحده آمریکا دیدن کنند.

همچنین در آدیسی‌آبابا پایتخت اتیوپی بازاری به نام هزاره، پشت میدان مسکل^{۴۴} برقرار بود که بر روی همه چیز برچسب قیمت ۲۰۰۰ خورده بود؛ از کاسه‌های پلاستیکی گرفته تا جاکلیدی و بسته‌های خوراکی و گلدان‌ها، همگی در بازار هزاره سوم با همین قیمت عرضه می‌شدند. مقامات گردشگری اتیوپی امیدوار بودند که با آغاز هزاره جدید میزبان صدها هزار نفر توریست در کشور خود باشند؛ در همین راستا در یک سالن تازه تأسیس در شهر آدیسی‌آبابا از هنرمندان سرشناس جهان دعوت شده بود که در یک جشنواره ده روزه اجرای کنسرت موسیقی حضور داشته باشند تا در کنار آن غذاهای سنتی و مراسم بومی این کشور به گردشگران معرفی شود. علاوه بر این دونده مشهور اتیوپیایی، هایل گابریس لاسیه^{۴۵}، نیز یک ماراثن نمادین به دور پایتخت را به مناسبت برگزاری این مراسم رهبری کرد.

---

⁴³ Lucy

⁴⁴ Meskel

⁴⁵ Haile Gabriselasia

با اینکه واژه هزاره تا آن زمان برای بسیاری از مردم اتیوپی بیگانه بود اما برگزاری جشن هزاره جدید در این کشور آنقدر تأثیرگذار بود که نام هزاره تا سال‌های اخیر بر روی بسیاری از کسب و کارهای خصوصی، هتل‌ها، مغازه‌ها و کافه‌ها، آلبوم‌های موسیقی و حتی بچه‌ها نیز دیده می‌شد.

۸. نیوزلند و جزایر جنوب اقیانوس آرام

کشور نیوزلند پرجمعیت‌ترین نقطه مسکونی جهان در نزدیکی خط بین‌المللی زمان^{۴۶} است که می‌توان اولین طلوع خورشید سال جدید را در آن‌ها مشاهده کرد؛ اما از میان کنسرسیوم هزاره جنوب اقیانوس آرام^{۴۷}، جزیره فیجی به دلیل موقعیت مکانی خاصش بر روی خط بین‌المللی زمان، میزبان ده‌ها هزار گردشگر از سرتاسر جهان، صدها کشتی تفریحی و قایق خصوصی بود که همگی در آستانه سال ۲۰۰۰ به آنجا آمده بودند تا اولین طلوع خورشید هزاره جدید را از آن‌جا نظاره‌گر باشند. علاوه بر این پروژه‌ای برای ساخت دیواری عظیم با صد هزار بلوک سیمانی در امتداد نصف‌النهار رد شده از این جزیره در نظر گرفته شده بود تا با نورانی کردن آن در شب هزاره نو از فضا قابل رویت باشد. همچنین جزیره تونگا میزبان برگزاری مراسمی از قبیل نمایشگاه ساخت کانو، جشنواره تماشای وال و مسابقه بین‌المللی بوکس بود.

۹. نروژ

کشور نروژ برای قرن جدید بر روی تحولات و یادگیری از برنامه‌های کشورهای دیگر تمرکز بیشتری داشت؛ این کشور یک شرکت مخصوص تحت نظر وزارت فرهنگ تشکیل داد که تا سال ۲۰۰۵ (مصادف با صد سالگی استقلال نروژ از سوئد) در این حوزه فعالیت می‌کرد. این کمیسیون برنامه‌هایی با موضوعیت اتحاد، مسئولیت‌پذیری، یگانگی و آگاهی از مسائل محیط زیستی داشت که شامل ساخت میدان‌های هزاره سوم در شهر و پیاده‌راه‌ها و محل اجتماع برای جوامع مختلف کشور، ساخت بناهای هزاره سوم مثل موزه قرون وسطی، کتابخانه ملی، مرکز نوآوری، ساختمان‌های چند قومیتی و چند فرهنگی و اولین خانه اپرای نروژ می‌شد.

⁴⁶ The international date line

⁴⁷ South Pacific millennium consortium

۱۰. گرینلند و ایسلند

جشن ورود به سال ۲۰۰۰ در گرینلند برای مردمان این کشور اهمیت خاصی داشت چرا که این سال مصادف با جشن هزارسالگی کشف این کشور توسط کاشف سرشناس آن‌ها، لیفور اریکسون^{۴۸} وایکینگ‌ها بود. علاوه بر این لیفور اریکسون دین مسیحیت را با ورود خود به این منطقه آورد، به همین دلیل سال ۲۰۰۰ جشن هزار سالگی دین در گرینلند نیز به شمار می‌آید.

هزار سال پیش زمانی که فرهنگ وایکینگی و اینوی^{۴۹} (فرهنگ بومی منطقه) با هم در گرینلند برخورد داشتند اشتراکات زیادی در بین آنها بوجود آمد. در آستانه هزار سالگی این رویداد نیز مردم گرینلند با برپایی جشن‌هایی با مضمون شیوه طبخ غذا، نحوه شکار، جنگیدن، تیراندازی، مهارت ساخت قایق، رقص و موسیقی مطابق با این فرهنگ به استقبال سال ۲۰۰۰ رفتند. همچنین در بندر کاسیاروسک به جهت پاسداشت یاد لیف اریکسون، مجسمه‌ای از وی به طول سه متر به سمت اقیانوس نصب شد.

غذا یکی از مهمترین جنبه‌های فرهنگ وایکینگی اینوی به شمار می‌آید چرا که با محدود بودن دسترسی مردم به منابع مختلف، خوردن غذاهای گوناگون در این منطقه به منزله جشن و پایکوبی است. در همین راستا در جشنواره هزاره سوم کتابی منتشر شد که در آن به عادات غذایی و شیوه پخت انواع غذاهای منطقه گرینلند در طول هزار سال گذشته به صورت جامع پرداخته شده است.

از میان دیگر برنامه‌های این مراسم می‌توان به چاپ تمبرهای پستی با تصویر وایکینگ‌ها و اعمال تغییراتی در کتب درسی ایسلند، دانمارک و گرینلند اشاره کرد که موجب شد مردم این کشور با تاریخ و پیشینه خود بیشتر آشنا شوند. همچنین در راستای جشن هزاره گرینلند موقعیتی فراهم شد تا جوامع بسیار کوچکی از رمه‌داران جنوب کشور به عنوان میزبان برای مهمانان برنامه‌هایی ترتیب دهند؛ به طور مثال در کاسیاروسک تمامی هفتاد نفر سکنه شهر برای مهمانان مسابقه اسب سواری برگزار کردند و محصولات کشاورزی و دامپروری و صنایع دستی خود را برای فروش به عرضه گذاشتند. در شهر ایگالیکو نیز همگی ۳۸ نفر سکنه با خواندن ترانه‌ها و نواختن سازهای محلی از مهمانان جشن استقبال کردند.

---

⁴⁸ Leifur Eriksson

⁴⁹ Inuit

جشن هزارهٔ جدید در ایسلند نیز همانند کشور گرینلند بیشتر بر روی موضوع تاریخ تمرکز داشت. کمیسیون هزارهٔ لیفور اریکسون با حمایت دولت قصد داشت تا برنامه‌هایی در رابطه با کشف سرزمین‌های جدید در قارهٔ آمریکای شمالی با کشتی‌های وایکینگی، اجرای کنسرت‌های توسط ارکست سنفونیک ایسلند، جشنوارهٔ فیلم و تئاتر، نمایشگاه‌های نقاشی و ادبیات ایسلند برگزار کند.

منابع

Australian multiculturalism for a new century: Towards inclusiveness. A report by national multicultural advisory council, April 1999

New century plan, strategic framework for capital investment, version 03.1, January 2003

Orlowska, Izabela (2013). Forging a nation: The Ethiopian millennium celebration and the multiethnic state. *Nations and Nationalism*, 19(2), 296-316

Sabis, Ed (2000). Epcot Skyshow Highlights Walt Disney World Millennium Celebration. *Birket engineering news*. Spring 2000

“The first happy new year greeting”, *Desert evening news* (great salt lake city, UT), December 30, 1899, page 18, col. 5-7

Woolfson, David; Dorey, Wayne (2000). *The Millennium Report*. 2000CDN.

Yu, Haiqing (2009). *Media and cultural transformation in China*. Taylor and Francis e-Library.

www.csmonitor.com

www.clintonwhitehouse4.archives.gov

www.waltdateworld.com

www.wdwent.com

www.independent.co.uk

www.Greenland-guide.gl

www.theguardian.com